



▶ Å samtale via tolk

En kort veiledning



NORSK



Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Når to parter skal kommunisere med hverandre, men mangler et felles språk, er tolken et nødvendig mellomledd for at de to skal kunne føre en samtale med hverandre. Målet for den tolkede samtalen er at den skal være så lik en vanlig samtale som mulig. Likevel er det klart at du må ta noen forholdsregler når du fører en samtale gjennom tolk.

Denne brosjyren gir en kort redegjørelse for tolkens funksjon i samtalen, og hva dette innebærer for deg som skal samtale via tolk. Til slutt nevner brosjyren forhold som du bør være spesielt oppmerksom på når du samtaler via tolk.

Tolkens funksjon

er fastlagt av tolkens yrkesetiske regler.

I sitt arbeid har tolken disse etiske hovedreglene:

- Tolken skal oversette alt som kommer til uttrykk under samtalen – og ikke utelate, endre eller tilføye noe
- Tolken skal være upartisk i tolkesituasjonen, og tolkens egne holdninger skal ikke påvirke tolkingen
- Tolken skal ikke påta seg andre oppgaver i forbindelse med tolkingen
- Tolken har absolutt taushetsplikt

Tolkens absolutte taushetsplikt betyr at

- taushetsplikten omfatter alle opplysninger tolken får kjennskap til i forbindelse med tolkeoppdraget
- taushetsplikten gjelder i forhold til «alle», også overordnede, kolleger og familie
- taushetsplikten gjelder også etter at tolken har sluttet i tjenesten.

For deg som bruker tolk betyr dette at

- du selv har ansvar for alt du lar komme til uttrykk under samtalen
- tolken ikke har ansvar for at opplysninger som du og din samtalepart gir hverandre, er riktige eller sannferdige
- tolken ikke kan holde rede på hva dere har sagt til hverandre, og ikke er din «huskelapp».
- tolken ikke kan opptre som fullmektig for noen av samtalepartene
- tolken har plikt til si fra når han/hun er inhabil, dvs. dersom tolken er i slekt med, gift eller forlovet med noen av partene; selv er part i saken; – eller har handlet i saken for en av partene
- tolken må si ifra dersom han/hun ikke er i stand til å gjennomføre tolkingen på forsvarlig måte

VIKTIG å huske når du skal samtale via tolk

Snakk *med* din samtalepart, og ikke *om* ham/henne

- henvend deg til samtaleparten, ikke til tolken. Dvs. ikke si «spør ham om han vil...», men spør direkte «vil du...». Da vil tolken oversette dette, og den tolkede samtalen blir mer lik en vanlig samtale
- dersom noe virker uklart for deg, eller når du er usikker på hva samtaleparten har oppfattet – spør samtaleparten, og tolken oversetter så spørsmålet

Planlegg det du vil si

- legg vekt på de punktene som er viktige for deg
- fatt deg i korthet, og gi tolken mulighet til å oversette. Da blir tolkingen mest nøyaktig, og samtaleparten slipper også til med sine svar eller kommentarer – slik man gjør i en vanlig samtale
- uttrykk deg klart og konkret. Bruker du for eksempel ordtak, bør du samtidig forklare hva du legger i dem

Vær også klar over at

- **ansiktsuttrykk og kroppsspråk** som normalt støtter opp om ordene i en vanlig samtale, vil ha en redusert effekt i en tolket samtale. Å kommunisere via tolk ligner derfor litt på å snakke i telefonen – hvor vi jo også bare har ordene og stemmen å hjelpe oss med
- enkelte **gester** kan dessuten ha ulikt innhold i forskjellige språkkulturer (f.eks. kan nikking som i norsk betyr «ja», andre steder betyr «nei»). Slike forhold må du ha i minnet når du uttrykker deg gjennom tolk
- **å tolke er hardt arbeid.** Tolken må konsentrere seg fullt om tolkingen, og kan ikke utføre tilleggsoppgaver ved siden av de språklige. Tolken vil også bli raskere sliten enn dere som fører samtalen, og vil trenge pauser i arbeidet

Denne brosjyren finnes også på følgende språk:
albansk, arabisk, engelsk, fransk, kurdisk,
russisk, serbokroatisk, somali, spansk, tamil,
tyrkisk, urdu



Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

IMDi Øst

Fylkene Østfold, Vestfold,
Akershus og Oslo
Postboks 8059 Dep
0031 OSLO
Telefon 24 16 88 00
Telefaks 24 16 88 31

IMDi Indre Østland

Fylkene Hedmark,
Oppland og Buskerud
Postboks 1253,
2806 GJØVIK
Telefon 24 16 88 00
Telefaks 61 17 08 95

IMDi Sør

Fylkene Telemark,
Aust-Agder og Vest-Agder
Postboks 647,

4666 KRISTIANSAND

Telefon 24 16 88 00
Telefaks 38 02 04 80

IMDi Vest

Fylkene Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane
Postboks 4048 Dreggen,
5835 BERGEN
Telefon 24 16 88 00
Telefaks 55 30 09 88

IMDi Midt-Norge

Fylkene Møre og Romsdal,
Sør- og Nord-Trøndelag
IMDi Midt-Norge,
7005 TRONDHEIM
Telefon 24 16 88 00
Telefaks 73 89 24 31

IMDi Nord

Fylkene Nordland,
Troms og Finnmark
Postboks 83,
8502 NARVIK
Telefon 24 16 88 00
Telefax 76 96 58 38

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Postboks 8059 Dep.
N-0031 Oslo

Kontoradr.:
Hausmannsgt 23
Tlf: (+47) 24 16 88 00
Faks: (+47) 24 16 88 01
www.imdi.no
E-post: imdi@imdi.no